

"Təsdiq edirəm"

"Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları" üzrə
prorektor vəzifəsini icra edən:

 dos.Z.I.Məmmədov
"14" fevral 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050103 –Coğrafiya müəllimliyi

Fakültə: "Tarix coğrafiya və incəsənət"

Kafedra: "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası"

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Regional iqtisadi coğrafiyası

Fənn proqramı: (ARTN 25 dekabr 2014-ci il 1300 sayılı əmri ilə təsdiq işçi proqramı kimi edilmişdir.)

Kodu: IPF-B16

Tədris ili: III (2024-2025) Semestr: VI

Tədris yükü: 60 saat. (30 saat müəhazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6

Auditoriya saati :

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Bayramov Telman Bəhmən oğlu b/m

Məsləhət günləri və saati:

E-mail ünvanı: : bayramov.47@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Əli Məmmədov küç. 40

III. Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaitinə metodik vəsaitlər:

Əbəbiyyət

1. Gərəyzadə., "Regional coğrafiya,Dünyanın siyasi iqtisadi coğrafiyası." Bakı-2014

2. İnternet resursları.

IV. Perekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncə Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası - 1 fənninin tədrisi vacibdir.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

VI. Fənnin təsviri məqsədi : Gedən ictimai-siyasi prosesləri qiymətləndirmək, hadisələrin miqyasını müqayisə etmək və bunları meyarına görə ayırmaq bacarığını, ölkələr haqda tam təsəvvür aşılamaqdır. Fənnin məqsədi müasir transmilliləşmə, qloballaşma, regionlaşma proseslərinin əhatəli coğrafi təhlili, region və ölkələrə aid ən yeni məlumatlar, dünya ölkələrinin tam əsaslandırılmış tipologiyasını tələbələrə çatdırmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarlı olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində,50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumlara görə.Əgər fənn həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.

- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
 -7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
 -6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
 -5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
 -4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
 -3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
 -1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
 -0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal	Əla	A
81-90 bal	Çox yaxşı	B
71-80 bal	Yaxşı	C
61-70 bal	Qənaətbəxş	E
51-60 bal	Kafi	D
51 baldan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 30 saat seminar 30 saat Cəmi: 60 saat.

N	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat		Tarix	
		Müh.	Sem.	Müh.	Sem.
1	2	3		4	
1	Mövzu. Dünyanın tarixi coğrafiyası regionları Plan: 1.Ərazilərin coğrafi mövqeyinə görə 2.Ərazilərin təbii sərvətinə görə 3. Ərazilərin yeni mənimsənilməsinə görə 4.Dünyada ilk dövlətlərin yaranan ərazi Mənbə: [1;2;5]	2	2		
2	Mövzu. Şimal Amerika regionu.Amerika Birləşmiş Ştatları Plan: 1.ABŞ-nin sənayesi və kənd təsərrüfatı 2.Kanada və Meksika 3.Mərkəzi Amerika ölkələri Mənbə: [1;3; 5]	2	2		
3	Mövzu. Kanadanın Ümumi icmalı Plan: 1. Kanadanın əhalisi və əmək ehtiyatları 2. Kanadanın sənayesi və kənd təsərrüfatı 3. Kanadanın xarici iqtisadi əlaqəsi Mənbə: [1; 2;5;]	2	2		
4	Mövzu. Latin Amerikas regionu Plan: 1. Latin Amerikas region ölkələri 2. Braziliya sənayesi və kənd təsərrüfatı 3. And ölkələri.Venesuela 4. Laplata ölkələri. Argentina Ədəbiyyat və mənbə: [1;2;4; 5]	2	2		
5	Mövzu. Avropa regionu .Ümumi icmalı	2	2		

	Plan: 1. Avropanın coğrafi mövqeyi 2. Avropanın iqtisadi coğrafi regionları 3. Qərbi Avropa Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2;5]				
6	Mövzu. Orta Avropa ölkələri. Plan: 1. Almaniya əhalisi və sənayesi 2. Böyük Britaniya Ümumi icmalı 3. Niderlan və İsveçrə Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2;5]	2	2		
7	Mövzu. Cənubi Avropa Ümumi icmalı Plan: 1. İspaniya əhalisi və əmək ehtiyatları 2. Portuqaliya sənayesi və kənd təsərrüfatı 3. İtaliya Ümumi səciyyəsi Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2;3;5]	2	2		
8	Mövzu. Şimali Avropa Ümumi icmalı Plan: 1. Ərazinin coğrafi mövqeyi 2. Skandinaviya ölkələri 3. İslandiya və Novec mənbə: [1; 2;3;5]	2	2		
9	Mövzu.Şərqi Avropa.Ümumi icmalı Plan: 1. Boltikyanı ölkələri 2. Ukraniya Respublikası 3. Belarus, Bolqariya, Cexiya mənbə: [1; 2;5;]	2	2		
10	Mövzu. Rusiya federasiyası Plan: 1. Rusiyanın şərq regionları 2. Rusiya ərazisində olan Respublikalar 3. Rusiyanın avropa hissəsi Mənbə: [1;5]	2	2		
11	Mövzu. Asiya regionu.Ümumi səciyyəsi Plan: 1. Cənubi Asiya.Hindistan 2. Cənub Qərbi Asiya 3. Asiya regionunun təbii şəraiti və ehtiyatları 4. Şərqi Asiya Yaponiya və Cin Xalq Respublikası Mənbə: [1; 2;5]	2	2		
12	Mövzu. Cənub Şərqi və Cənub Qərbi Asiya Plan: 1. Ərazinin təbii şəraiti və ehtiyatları 2. Hindoneqiya və Hindi Cin ölkələri 3. Sinkapurun əhalisi 4. Türkiyə və İran Ərəbistan Mənbə: [1; 2;5]	2	2		
13	Mövzu. Mərkəzi Asiya Qazaxıstan Plan: 1. Özbəkistan, Türkmənistan 2. Tacikistan və Qırqıstan 3. Türk dili ölkələri birliyi Mənbə: [1; 2;3]	2	2		
14	Mövzu. Afrika regionu.Ümumi səciyyəsi Plan: 1. Regionun təbii htiyyatları və təbii şəraiti 2. Şimal Afrika ölkələri	2	2		

	3.Cənubi Afrika Respublikası Mənbə: [1; 2;5]				
15	Mövzu. Avstraliya və okeaniya regionu Plan: 1. Yeni Zelandiyanın əhali və əmək ehtiyatları 2. Okeaniya ölkələri 3. Ərazinin təbii şəraiti Mənbə: [1; 2;5]	2	2		
	Cəmi: 60	30	30		

XI. Fənn üzrə tələblər:

Tələbələr Regional iqtisadi coğrafiya fənnindən regionların ümumi iqtisadi –coğrafi icmalı, təbii təbii sərvətləri,torpaq bitki, örtüyü hüvyanlar aləmi landşaftları və iqtisadi - coğrafi rayonlarına aid ətraflı məlumat alırlar.

XII.Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- İqtisadi və sosial coğrafiya elminin əsas anlayışlarının mahiyyətini,tədqiqat metodlarını və informasiya mənbələri ilə işini şərh edir.

-Dünyanın iri region və ölkələrinin dövlət quruluşuna sosial-iqtisadi inkişaf səviyyəsinə görə fərqləndirilir.

-Dünya ölkələrinin regionları,Latın Amerikas regionu,Xarici iqtisadi əlaqələri müsbət və mənfi saldo anlayışı m.daxil və məxaric anlayışı Monokultur və Polekultur təsərrüfat sahələri .

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

İmtahan sualları

1. Dünyanın tarixi coğrafi regionları
2. Regionların təbii şəraiti və coğrafi mövqeyi
3. İnkişaf etmiş ölkələrin ümumi səciyyəsi
4. ABŞ-nin təsərrüfatı sahələri
5. Kanada sənayesi və kənd təsərrüfatı
6. Meksika təsərrüfat sahələr
7. Avropa region ölkələri
8. Qərbi Avropa regionu
9. Şimali Avropa regionu
10. Şimali Avropa ölkələri.Ümumi icmalı
11. Cənubi Avropa regionu
12. Cənubi Avropa.İspaniya və Portuqliya
13. İnkişaf etməkdə olan ölkələrin oxşar cəhəti
14. Orta Avropa regionu
15. Almaniya Federativ Respublikası
16. Almaniya əhalisi və əmək ehtiyatları
17. Böyük Britaniya
18. B.Britaniyanın sənayesi, kənd təsərrüfatı
19. Fransanın ümumi səciyyəsi
20. İtaliyanın təbii şəraiti və ehtiyatları
21. Şərqi Avropa ölkələri.Ümumi icmalı
22. Rusiya Federasiyası. Ümumi icmalı
23. Rusiyanın təbii şəraiti və ehtiyatları
24. Rusiyanın faydalı qazıntıları
25. Rusiyanın neft və qaz sənayesi
26. Rusiyanın əhalisi və təsərrüfatı
27. Baltıqyanı ölkələrin.
28. Türkiyə.Xarici iqtisadi əlaqələri
29. Şərqi Asiya ölkələri
30. Yaponiyanın sənayesi
31. İran körfəzi ölkələri.BƏƏ-i
32. Cənubi Asiya regionu. Hindistan
33. Şərqi Asiya. Cin Xalq Respublikasının təsərrüfatı

34. Cənub Şərqi Asiya. Sinqapur
35. Cənub Qərbi Asiya. Türkiyə Respublikası
36. Mərkəzi Asiya ölkələri. Ümumi icmal
37. Qazaxıstanın sənayesi və kənd təsərrüfatı
38. Özbəkistan və Türkmənistan
39. Afrika regionu.
40. Şimali Afrika ölkələri
41. Cənubi Afrika Respublikası
42. Avstraliya Ümumi icmal
43. Avstraliyanın xarici iqtisadi əlaqələri
44. Qafqaz regionu
45. Azərbaycan Respublikası sənayesi
46. Gürcüstan Respublikası əhali və təsərrüfatı
47. Latin Amerika regionu. And ölkələri.
48. Bəşəriyyətin global problemləri
49. Ekoloji problemlər
50. Enerji və xammal problemi

I Kollokvium sualları

1. Dünyanın tarixi coğrafi regionları
2. Cənubi Asiya regionu. Hindistan
3. ABŞ-nin təsərrüfatı sahələri
4. Kanadanın sənayesi və kənd təsərrüfatı
5. Avropa region ölkələri
6. Qərbi Avropa regionu
7. Şimali Avropa ölkələri. Ümumi icmal
8. Cənubi Avropa regionu
9. Orta Avropa regionu
10. Almaniya Federativ Respublikası
11. Almaniya əhalisi və əmək ehtiyatları
12. B. Britaniyanın sənayesi, kənd təsərrüfatı
13. Fransanın ümumi sənayesi
14. İtaliyanın təbii şəraiti və ehtiyatları
15. Şərqi Avropa ölkələri. Ümumi icmal

II Kollokvium sualları

1. Rusiya Federasiyası. Ümumi icmal
2. Rusiyanın neft və qaz sənayesi
3. Rusiyanın təsərrüfat sahələri
4. Baltıqyanı ölkələrin.
5. Türkiyə. Xarici iqtisadi əlaqələri
6. Qazaxıstanın sənayesi və kənd təsərrüfatı
7. Şərqi Asiya ölkələri
8. Yaponiyanın sənayesi
9. İran körfəzi ölkələri. BƏƏ-i
10. Cənubi Asiya regionu. Hindistan
11. Şərqi Asiya. Çin Xalq Respublikasının təsərrüfatı
12. Cənub Şərqi Asiya Sinqapur
13. Cənub Qərbi Asiya. Türkiyə Respublikası
14. Afrika regionu.
15. Cənubi Afrika Respublikası

"Regionun iqtisadi coğrafiyası" fənninin sillabusu "Coğrafiya müəllimliyi" ixtisası ((proqramları üzə) tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (14 fevral 2025-ci il, protokol № 07).

Fənn müəllimi:

Kafedra müdiri :

b/m Bayramov.T.B

dos.Əzizov S.Q